

Józef Łapiński

IX Międzynarodowy Kongres Stowarzyszenia Prawników Kościołów Wschodnich

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawno-historyczny 33/3-4, 221-223

1990

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

cję Kongregacji Kościoła Wschodniego z dnia 7 maja 1937 r. o duszpasterstwie wśród katolików wschodnich w Polsce (poza diecezjami greckokatolickimi);

— ks. prof. dr hab. Tadeusz Pieronek poinformował o wszczętych pracach nad II synodem plenarnym w Polsce; do tego zagadnienia nawiązał ks. prof. dr hab. Edward Sztáfrowski, zapoznając z zadaniami, jakie zostały zlecone kanonistom;

— ks. prof. E. Sztáfrowski poinformował o swoich planach co do kontynuacji wydawnictwa źródeł najnowszego prawa kanonicznego.

5. Postanowiono zwołać następne posiedzenie Sekcji w czerwcu przyszłego roku. Będzie ono poświęcone głównie nowemu prawu wyznaniowemu, mianowicie ustawom z dnia 17 maja 1989 r.: o stosunku Państwa do Kościoła katolickiego w Polsce, o gwarancjach wolności sumienia i wyznania oraz o ubezpieczeniu społecznym duchownych.

Z innych wniosków warto odnotować liczne głosy postulujące wszczęcie stosownych starań o powołanie stowarzyszenia kanonistów polskich. Z inicjatywą w tym zakresie wystąpił ks. prof. dr hab. Józef Krukowski.

Obrady podsumował przewodniczący Sekcji, ukazując dalsze zadania, w jakich pragną mieć swój udział kanoniści polscy.

Ks. Tadeusz Pawluk

IX MIĘDZYNARODOWY KONGRES STOWARZYSZENIA PRAWNIKÓW KOŚCIOŁÓW WSCHODNICH

Tegoroczny Międzynarodowy Kongres Stowarzyszenia Prawników Kościołów Wschodnich odbył się w dniach od 17—24 września 1989 roku w Grecji, w mieście Kavala (dawne Neapolis — miejsce pobytu św. Pawła Apostoła). Kavala jest oddalona 160 km od Tesalonik w kierunku wschodnim. Międzynarodowe spotkania kanonistów i historyków Kościołów Wschodnich mają miejsce co dwa lata. Są organizowane na przemian przez Kościół katolicki i Kościół prawosławny. Obecny Kongres został zorganizowany przez stronę prawosławną a następny, który z kolei będzie już X Kongresem, zostanie zorganizowany przez stronę katolicką w roku 1991 we Włoszech, w Bari.

Zasadniczym celem tych Kongresów jest wzajemne poznawanie się siostrzanych Kościołów: katolickiego i prawosławnego, eliminowanie barier, poszukiwanie tego, co łączy, a przez to wzajemne zbliżanie się ku Jedności.

Głównym tematem tegorocznego Kongresu był wzajemny stosunek Kościoła i państwa w krajach chrześcijańskiego Wschodu. Referaty Kongresu dotyczyły głównie tej tematyki, choć nie zabrakło również referatów ukazujących stosunek Kościoła do państwa w Kościele Za-

chodnim. Wśród referentów ukazujących wzajemne relacje między Kościołem a państwem byli głównie prelegenci z Grecji, między innymi metropolita Panteleimon Rodopoulos z Tesalonik, prof. Spyridon Troianos z Aten oraz dr Constantine Pitsakis, również z Aten. Z referatów tych prelegentów uczestnik Kongresu mógł przekonać się, że zarówno w historii, jak i obecnie dobrze układają się wzajemne stosunki między Kościołem a państwem w Grecji. Prawo państwowe dobrze zabezpiecza interesy Kościoła, ale tylko Kościoła prawosławnego, a nie innych wspólnot wyznaniowych, które są znikomą mniejszością w Grecji, jak np. Kościół katolicki, na co zwrócono uwagę podczas dyskusji. Z kolei sytuację prawną chrześcijan w krajach, gdzie islam jest religią dominującą ukazali w swych referatach: prof. Joseph Habbi z Iraku, który aktualnie wykłada na Instytucie Orientalnym w Rzymie oraz profesor Uniwersytetu w Moguncji Marcin Forstner. Ci referenci wykazali, że sytuacja prawna chrześcijan w tych krajach jest uzależniona od charakteru rządów danego państwa. I tak np. w Iraku, gdzie rząd jest bezwyznaniowy, prawa wszystkich chrześcijan, którzy choć stanowią niewielki procent wiernych wśród islamu, są w pełni zagwarantowane przez konstytucję państwa, natomiast w Iranie czy innych krajach, gdzie rządy mają charakter wyznaniowy — islamski, nie przyznaje się żadnych praw chrześcijanom, a tylko w jakiś marginalny sposób toleruje się ich obecność wśród panującej religii muzułmańskiej.

Z ciekawym tematem wystąpili dwaj profesorowie ze Związku Radzieckiego: Stefan Dymisz z Leningradu oraz Władysław Tsipni z Moskwy. Oni to w swych referatach ukazali wzajemne relacje Kościoła i państwa w Rosji do roku 1917. Wśród referentów nie zabrakło również tych, którzy jako model dobrej współpracy między państwem a Kościołem ukazali konkordat lub konwencje, jak to ma często miejsce w Kościele Zachodnim. Prof. Raffaele Coppola z Bari przedstawił to w referacie pt. *Konkordat w Italii jako prototyp współczesnych konkordatów* oraz prof. Carlos Corral z Hiszpanii w referacie pt. *Konkordaty i konwencje pomiędzy Kościołem katolickim a poszczególnymi krajami*. Po każdym następowała ożywiona i twórcza dyskusja.

W Kongresie wzięło udział około 60 uczestników z całego świata, zarówno z chrześcijańskiego Wschodu, jak też i Zachodu. Wśród uczestników na szczególną uwagę zasługuje obecność kardynała z Addis Abeby Paula Tzaduy. Z Polski w tegorocznym Kongresie Prawników Kościołów Wschodnich wziął udział jeden przedstawiciel, przekazujący to sprawozdanie.

Gospodarze Kongresu zorganizowali dla jego uczestników jednodniową wycieczkę na wyspę Thassos, gdzie w miejscowej cerkwi zostały odprawione modły w intencji zjednoczenia chrześcijaństwa.

Reasumując należy podkreślić, że zarówno poziom naukowy referatów, jak i organizacja całego Kongresu spotkały się z wysokim uzna-

niem wszystkich jego uczestników, za co organizatorom tego Kongresu, szczególnie Jego Ekscelencji Metropolicie Panteleimonowi Rodopoulos, który jest prezydentem Międzynarodowego Stowarzyszenia Prawników Kościołów Wschodnich oraz gospodarzowi Kongresu Jego Ekscelencji, miejscowemu Metropolicie Prokopios, należą się szczególne wyrazy uznania i wdzięczności.

O. Józef Łapiński OFM Conv.